

De vrouwen van Montmartre

Marie Lacrosse bij Boekerij:

Wijngaard-trilogie:
Storm boven de velden
Door de donkere nacht
Zon over de heuvels

Het Weense koffiehuis-trilogie:
Het Weense koffiehuis
De hofdame van Sisi
De geheimen van Sophie

Twee vrouwen-serie
De vrouwen van Montmartre

Marie Lacrosse

*De vrouwen van
Montmartre*

Parijs, 1866. Twee vrouwen komen uit dezelfde stad,
maar uit een andere wereld. Allebei hebben ze
een grootse droom.

Vertaald uit het Duits door Hans van Riemsdijk en Marijke Gheeraert

ISBN 978-90-492-0994-0

ISBN 978-94-023-2866-0 (e-book)

ISBN 978-90-492-1058-8 (audio)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *MONTMARTRE – Licht und Schatten*, door Marie Lacrosse

Vertaling: Hans van Riemsdijk en Marijke Gheeraert

Omslagontwerp en -beeld: © Bürosüd

Zetwerk: Mat-Zet bv

© 2025 by Goldmann Verlag, a division of Penguin Random House Verlagsgruppe GmbH, München, Germany.

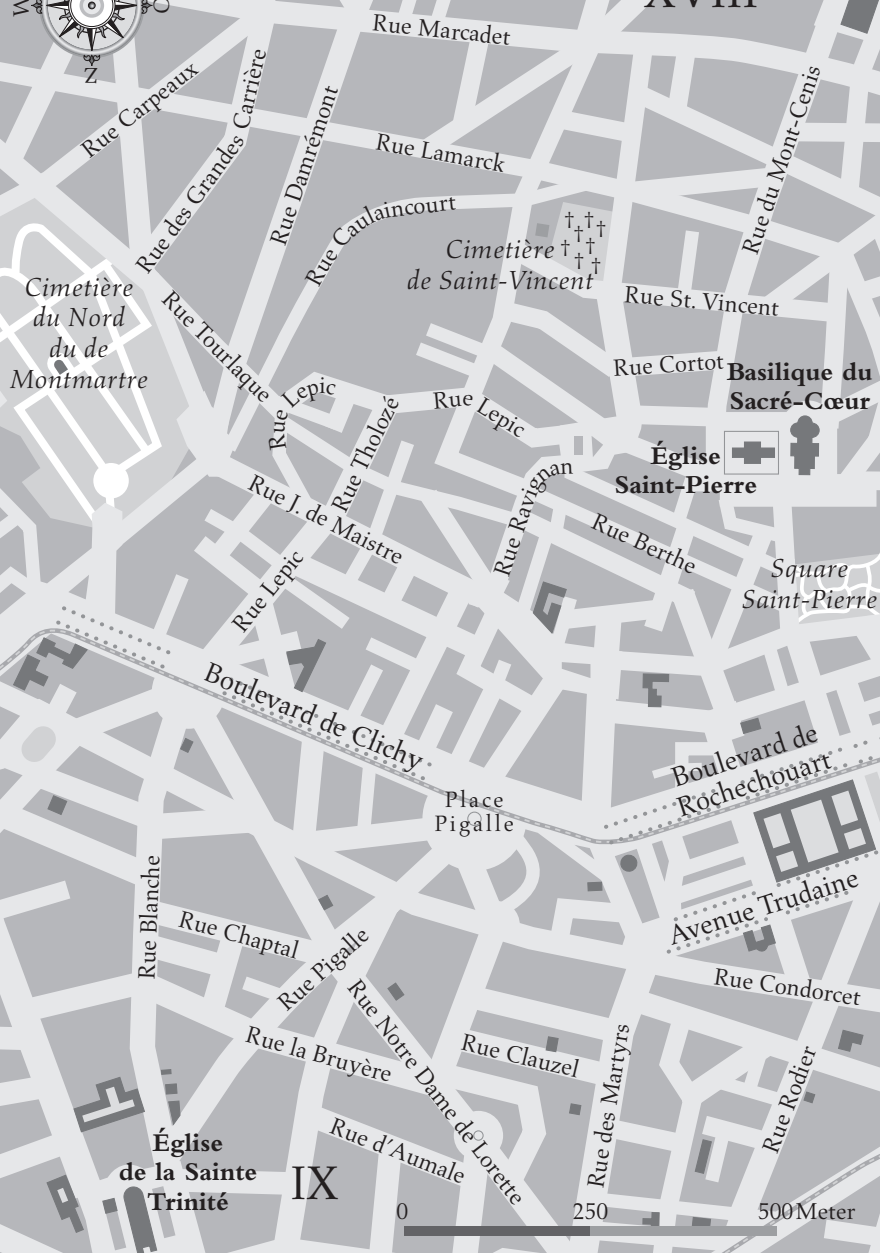
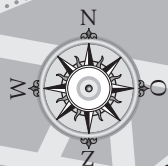
© 2026 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

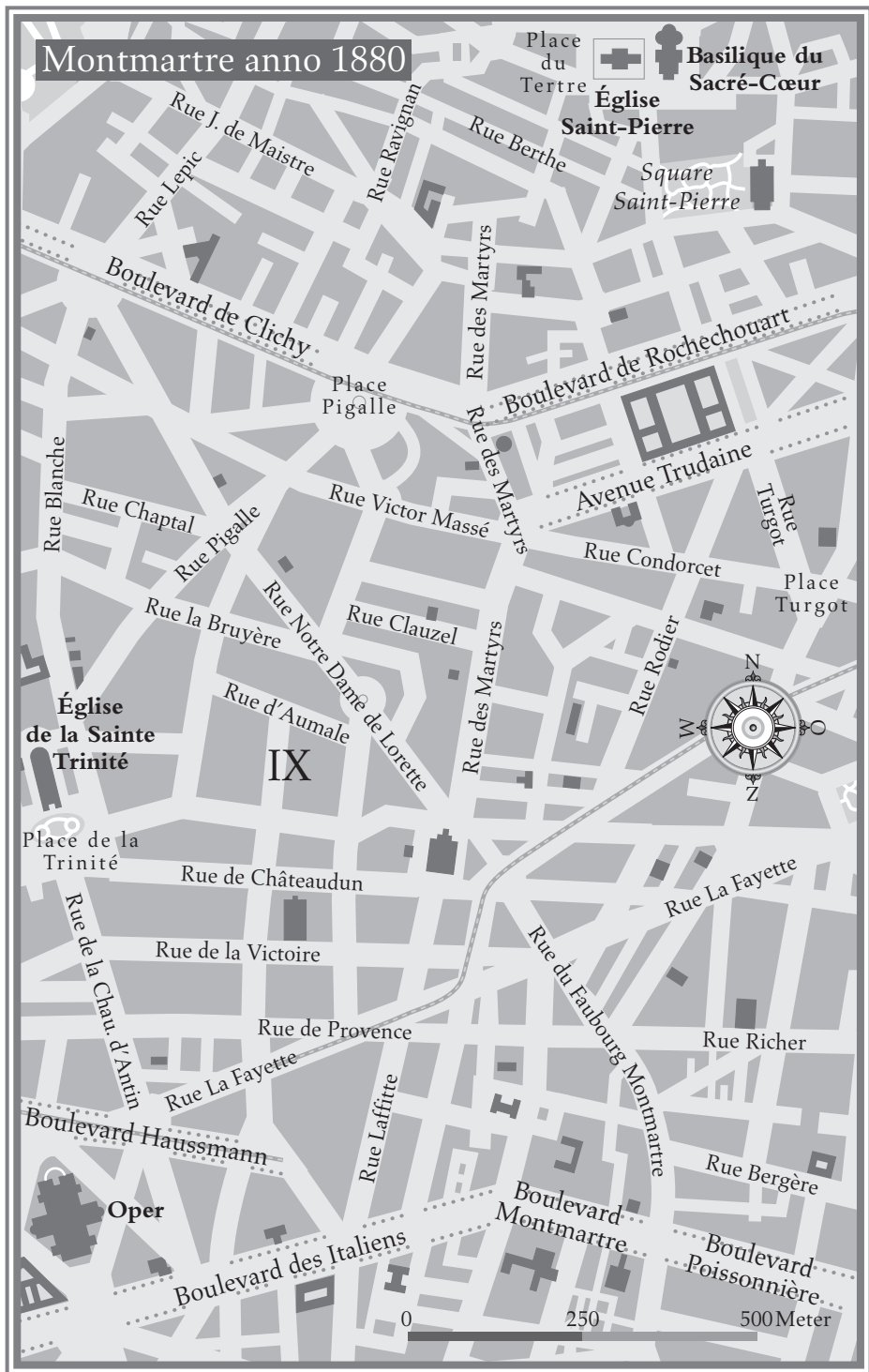
All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Voor mijn gezin, als dank voor hun niet-aflatende steun

Montmartre anno 1880

Montmartre anno 1880

Als je negentiende-eeuwse foto's bekijkt van Montmartre,
denk je aan een dorp ergens ver van het centrum van Parijs en
geenszins aan een stadswijk van waaruit je de Seine en
de Eiffeltoren kunt zien liggen.

Montmartre. Geen enkele ander plek kende rond 1900 zo'n
grote concentratie aan vooraanstaande kunstenaars als
deze bijzondere Parijse wijk.
– *Esprit Montmartre*

'Hij heeft nog geen schilderijen voor geld verkocht, maar ruilt zijn
werk tegen andere schilderijen. Zo krijgen wij een mooie
verzameling, die ook natuurlijk wat waard is.'

'Het is jammer dat zijn karakter hem zo in de weg zit.'
– Theo van Gogh over zijn broer Vincent tijdens diens verblijf in
Parijs van 1886 tot 1888. Catalogus Kröller-Müller Museum

In Toulouse-Lautrec heeft Montmartre zijn ware
schilder gevonden.
– *Paris Montmartre*

'Ze heeft een zelfvertrouwen dat niemand anders bezit:
nu eens beminnelijk, dan weer verlegen, vrijpostig of katachtig,
soepel als een handschoen.'

– Henri de Toulouse-Lautrec over La Goulue, *The Moulin Rouge*

Personages

*Dit overzicht vermeldt alleen de voornaamste personages.
Historische figuren zijn aangeduid met een asterisk (*).*

Familie van Elise Lambert

Elise Lambert, oudste dochter
André Renard, haar verloofde
Jeanne Lambert, haar moeder
Jacques Morin, haar vader
Simone Lambert, haar jongere zus
Marianne, pleegmoeder van Jeanne

Familie van Valérie Dumas en personeel in huize Dumas

Valérie Dumas, enige dochter
Alphonse Dumas, haar vader, eigenaar van een kunsthandel
Amélie Dumas, haar moeder
Victoria en **Gérôme Dumas**, Valéries grootouders van vaderskant
Cecile en **Bernard Valbert**, Valéries grootouders van moederskant
Simon, huisknecht
Marie, dienstmeisje

Personages uit de wereld van de cancan

Louise Weber*, bijnaam **La Goulue** (de Schrokop), danseres
Valentin*, bijnaam **Le Désossé** (de Man zonder Botten), danspartner
van La Goulue
Charles Tazzini*, minnaar van La Goulue
Marquis de Biron*, minnaar van La Goulue

Lucienne Beuze*, bijnaam Grille d'Égout (het Rioolrooster), danseres
Josep Oller*, eigenaar van de Moulin Rouge
Marcel Hebert, directeur van het Élysée Montmartre
Bernard Miller, directeur van het Élysée Montmartre, zijn opvolger
Charles Desteuque*, journalist

Personages uit het kunstenaarsmilieu

Pascal Didier, kunstschilder en minnaar van Valérie
(personage gebaseerd op de schilder **Émile Bernard***)
Baptiste Germain, kunstschilder
(personage gebaseerd op de schilder **Jean-Léon Gérôme***)
Henri de Toulouse-Lautrec*, kunstschilder, aristocraat
Vincent van Gogh*, Nederlandse kunstschilder
Suzanne Valadon*, naaktmodel en later kunstschilderes
Henri Gervex*, kunstschilder
Pierre-Auguste Renoir*, kunstschilder
Edgar Degas*, kunstschilder
Paul Gauguin*, kunstschilder
Camille Pissarro*, kunstschilder
Theo van Gogh*, kunsthandelaar, jongere broer van Vincent
Père Tanguy*, verhandelaar, mecenas van de avant-gardistische
schilderkunst
Paul Durand-Ruel*, kunsthandelaar
Fernand Cormon*, kunstschilder en oprichter van het Atelier Cormon
Agostina Segatori*, voormalig model en eigenaresse van
Café du Tambourin
Carmen Gaudin*, bijnaam **Red Rosa**, model van Henri de
Toulouse-Lautrec

Andere belangrijke historische personages (in alfabetische volgorde)

Aristide Bruant*, chansonnier en eigenaar van het cabaret Le Mirliton
Robert Coutelas*, agent van de zedenpolitie
Gustave Eiffel*, bouwer van de Eiffeltoren
Ferdinand de Lesseps*, bouwer van het Suez- en het Panamakanaal

Louise Michel*, communard, anarchiste
Maxime Lisbonne*, eigenaar van de Taverne du Bagne, anarchist
Rodolphe Salis*, eigenaar van het cabaret Le Chat Noir
Madeleine Weber*, moeder van La Goulue

Andere belangrijke fictieve personages

Père Zacharie, biechtvader van Amélie Dumas en pastoor
van de Sacré-Coeur
Pierre Lombard, zijn neef
Luc Colbert, pooier

Andere in de roman vermelde historische personages (in alfabetische volgorde)

Georges Ernest Jean-Marie Boulanger*, Frans generaal, opstandeling
Alexandre Cabanel*, kunstschilder
Georges Clemenceau*, politicus en staatsman, later premier
Camille Corot*, kunstschilder
Georges-Eugène Haussmann*, tot 1870 prefect van het departement
Seine; stedenbouwkundige, bekend van de grootschalige
verbouwing van Parijs
Édouard Manet*, kunstschilder
Éric Satie*, pianist, componist
Paul Signac*, kunstschilder
Charles Frederick Worth*, modeontwerper, grondlegger van de
haute couture
Émile Zola*, schrijver

Proloog

De maquis van Montmartre

20 juni 1866

Jeanne voelt de eerste pijnscheuten wanneer ze de zware emmer uit de put trekt. Ze zet verbaasd de emmer neer en legt haar hand op haar hoogzwangere buik. Een paar dagen geleden heeft Marianne, de vroedvrouw, haar gezegd dat het nog wel twee weken zou duren. Zou de ervaren oude vrouw zich hebben vergist?

Het is waarschijnlijk gewoon de kleine die aan het schoppen is, stelt Jeanne zichzelf gerust. Ze hangt de zware emmers aan het draagstel en bukt zich om dat op haar schouders te tillen. Ze komt overeind en er gaat een nieuwe, nog fellere steek door haar lichaam.

Met een bezorgde frons sleept Jeanne zich het steile, onverharde straatje op naar haar hut in het midden van de maquis van Montmartre. De maquis boven op de *butte*, zoals de heuvel van Montmartre wordt genoemd, is een vrijwel onbebouwde en met onkruid overwoekerde vlakte met platgetreden paden en eenvoudige houten keten op onregelmatige afstand van elkaar.

In deze krottenwijk wonen de armste inwoners van Parijs, in hun tochtige hutten. 's Winters overgeleverd aan de ijzige kou, 's zomers aan de hitte. Er zijn geen toiletten en mensen doen hun behoefte achter de struiken in de buurt van hun hutten. De dichtstbijzijnde waterput ligt op honderden meters lopen.

Jacques Morin, met wie de achttienjarige Jeanne Lambert nu een jaar samenwoont en van wie ze haar eerste kind verwacht, heeft de keet met één kamer zelf gebouwd. Hoe dichter Jeanne bij haar armoedige onderkomen komt, des te sterker de stank van de naburige vilderij te ruiken is. Elke dag villen ze daar minstens een dozijn paardenkadavers en in de bloedplassen die zich daarbij vormen, kweekt de eigenaar wormen die hij

als aas aan vissers verkoopt. Zoals gebruikelijk zoemen er dichte zwermen vliegen boven het terrein.

Als ze haar hut nadert, ontdekt Jeanne tot haar ergernis dat het versleten gordijn dat 's zomers de ingang afsluit, opzij is getrokken. Ze zucht hoorbaar. Waarschijnlijk is Jacques in haar afwezigheid in de hut geweest en heeft hij het gordijn niet goed dichtgetrokken. De vliegen zullen nu ook wel binnen zitten en zich tegoed doen aan haar schamele voedselvoorraad.

Jeanne zet de zware emmers neer en gaat naar binnen. Een zwarte wolk insecten vliegt op uit de broodtrommel en kookpan. Beide staan open. De pan op het kachelkje, dat dienstdoet als fornuis en in de winter als verwarming, is leeg. Jeannes middageten is weg. Jacques heeft kennelijk de rest van de erwtensoep opgegeten in plaats van zijn werk als timmerman te doen.

De laatste maanden verwaarloost Jacques zijn werk almaar vaker en hangt hij rond in een van de vele cafés van Montmartre. Pas als Jeanne het wasgoed wil pakken, ziet ze stro voor haar slaapplek op de aangestampte lemen vloer liggen. Ze verstijft van schrik. Moeizaam draait ze zich om naar de strozak die als matras dienstdoet en waarin Jeanne het schaarse loon dat ze als wasvrouw verdient bewaart. Ze draait de strozak om en haar ergste angst wordt bewaarheid. De split in het ruwe linnen die ze zorgvuldig had dichtgespeld, is opengescheurd. Er gaapt een groot gat. In paniek graait ze in het stro, maar het buideltje met de paar munten is weg. Ze had er amper vijf frank in verstopt om na de geboorte de vroedvrouw te kunnen betalen en bij de rommelhandelaar wat kleertjes voor de kleine te kopen. De hemdjes, mutsjes en sokjes die ze 's avonds na een zware dag aan de wastobbe bij het slechte licht van een enkele kaars gebreid, gehaakt en genaaid had, zijn een paar weken geleden al ten prooi gevallen aan de drankzucht van Jacques. Hij had ze naar het pandjeshuis gebracht en had de paar stuivers die hij ervoor had gekregen dezelfde avond nog opgezopen.

'De schoft!' schreeuwt Jeanne machteloos en boos uit. Op dat moment voelt ze een stekende pijn. Er loopt iets nats warm langs haar dijen. Ze kan zich nog net naar de kapotte strozak slepen voordat de volgende wee haar overweldigt.

Twee uur later perst ze het zwart behaarde hoofdje van haar dochttertje uit haar lichaam.

‘Wat een geluk dat ik toevallig langskwam om je wat geitenmelk te brengen.’

Marianne, de oude vroedvrouw bij wie Jeanne op de butte had gewoond voor ze bij Jacques was ingetrokken, streelt haar bezwete voorhoofd.

Ze heeft Jeanne geholpen bij de bevalling, de navelstreng doorgeknipt en het meisje in een schone doek gewikkeld. Nu legt ze het wurm bij Jeanne aan de borst.

‘Heb je al een naam?’

‘Ik wil haar Elise noemen, naar mijn overleden moeder.’

Marianne knikt instemmend. ‘Een mooie naam. Maar die smeerlap schop je er vandaag nog uit. Hij heeft je alleen maar ongeluk gebracht. Daar heb ik je van meet af aan...’ Marianne zwijgt en bijt op haar lip.

‘Zeg het maar!’ antwoordt Jeanne gelaten. ‘Het is waar, je hebt me destijds al voor die nietsnut gewaarschuwd.’

‘Als jonge gast kon hij al niet van de drank afblijven. Net als zijn ouders, die meer brandewijn dan water dronken zodra ze het zich konden veroorloven.’

Jeanne ontwijkt de blik van de vroedvrouw.

‘Maar nu heb je de “groene fee”. Duurder, maar vooral ook helser dan brandewijn.’

Groene fee, zoals absint in de volksmond heet, is een alcoholische drank die zijn smaak dankt aan absintalsem, anijs en venkel. De groene kleur komt van aanvullende kruiden zoals munt of citroenmelisse. In de kroegen wordt het verdund met water, maar dan nog is absint veel krachtiger dan bier, wijn en andere soorten sterkedrank.

‘Helaas is die vent met zijn zwarte krullen en blauwe ogen onweersaanbaar voor vrouwen,’ vervolgt de oude vrouw haar tirade.

Jeanne zegt niets.

Zuchtend staat de vroedvrouw op. ‘Dat heeft die kleine toch mooi van hem. Je zult zien, ze wordt een echte schoonheid.’

Als Jeanne aanstalten maakt om op te staan, duwt Marianne haar zacht maar beslist terug op het bed.

‘Waag het niet!’ Waarschuwend steekt ze haar wijsvinger op. ‘Je blijft de hele dag liggen en rusten. Vanavond kom ik nog even bij je kijken.’

‘Maar de was,’ protesteert Jeanne zwakjes. ‘Ik heb madame George beloofd dat ik die vandaag zou doen.’

‘Toen wist nog niemand dat die kleine zo’n haast had om op de wereld

te komen. Maak je maar geen zorgen. Ik ga bij haar langs en vertel het haar.'

'Maar Jacques heeft mijn hele loon gestolen. Ik moet toch wat verdienen om het kind te voeden. En jou wil ik ook betalen.'

Marianne tuit haar lippen. 'Maak je geen zorgen om mij, Jeanne!' Ze wijst op Jeannes volle borst waaruit een druppel melk sijpelt. 'Die kleine heeft alles wat ze nodig heeft. Jij hebt de geitenmelk die ik heb meegebracht. En die schurk heeft nog een beetje brood achtergelaten. Voorlopig kun je dus verder. Het is trouwens niet goed om na de bevalling meteen te veel te eten. Vanavond breng ik een stevige bouillon,' belooft ze nog voor ze even zwaait en zich bukt om door de lage deuropening naar buiten te stappen.

Jeanne blijft nog een half uur liggen, staat dan moeizaam op en legt haar dochttertje op de strozak. Vanachter het gordijn gluurt ze naar links en naar rechts, maar Marianne is in geen velden of wegen te bekennen.

Ze glipt naar buiten, pakt een armvol rijshout van de stapel naast haar hut en maakt een vuur. Daarboven zet ze een driepoot met een grote pan en warmt beetje bij beetje het water dat ze die ochtend uit de put heeft gehaald op. Met die pannen vult ze een wastobbe in een hoek van de hut.

Ze pakt een laken dat ze vroeg in de ochtend al in de week heeft gezet, wrijft het in met harde zeep en schrobt het schoon op het wasbord.

Met opeengeklemd kaken verbijt ze de pijn in haar lichaam. De oude Marianne heeft natuurlijk het beste met haar voor, maar het leven gaat gewoon door.

Een statige woning aan de Boulevard de Clichy

20 juni 1866, dezelfde dag

Alphonse Dumas krimpt ineen bij de zoveelste schrille kreet van zijn vrouw uit de slaapkamer. De bevalling duurt al uren. Het liefste zou hij zijn handen voor zijn oren houden, maar doet het niet omdat de dienstboden voortdurend als verschrikte kippen met doeken, kommen met water en nutteloze versterkende middelen de kamer in en uit rennen. Door de open deur van de grote salon, waar hij op de geboorte van zijn eerste zoon wacht, zouden ze hem kunnen zien.

Uiteindelijk houdt hij het niet meer uit. Hij beent de gang op en grijpt een van de dienstmeisjes dat net uit de verloskamer komt bij de arm. ‘Haal dokter Vernon voor me!’ beveelt hij bars.

Het meisje knikt verlegen en loopt zonder iets te zeggen terug. Even later verschijnt de dokter. Hij heeft zijn jas uitgetrokken en zijn das losgemaakt. De manchetten van zijn witte overhemd zijn bespat met bloeddruppeltjes.

‘Waarom schiet het nog altijd niet op?’ vraagt Dumas zonder plichtplegingen. ‘U hebt me uitdrukkelijk gezegd dat er geen complicaties te verwachten waren, maar nu heeft Amélie al’ – hij werpt een blik op de staande klok – ‘zegge en schrijve zesentwintig uur weeen.’

Dokter Vernon haalt de schouders op. Zijn blik dwaalt vluchtig af naar de serveerwagen waarop een grote karaf cognac staat. Het is pas twee uur ’s middags, maar Dumas heeft verder geen woorden nodig en schenkt zichzelf en de arts een groot glas in. Dan wijst hij naar de fauteuil tegenover de zijne. Met veel moeite beheerst hij zich.

‘Vertel, wat is het probleem?’ Alphonse doet zijn best zijn stem rustig te doen klinken.

Vernon antwoordt niet meteen, maar neemt eerst een grote slok. ‘Het bekken van waarde uw echtgenote is smaller dan het aanvankelijk leek. Het kind heeft zich niet voldoende gedraaid in de moederschoot en het hoofdje ligt nog altijd niet in de richting van het geboortekanaal.’

‘Maar u hebt me toch beloofd dat alles op tijd goed zou komen!’ Nu klinkt er moeizaam onderdrukte woede door in de stem van Dumas. ‘De vroedvrouw, die ik op uw advies vier weken geleden heb ontslagen, heeft dit voorspeld. U beweerde echter dat zij een onontwikkelde volkswrouw was en het kind zich nog wel zou draaien.’ Ook hij neemt een slok. ‘Maar zoals het er nu naar uitziet, hebt u zich vergist.’

Opnieuw haalt dokter Vernon zijn schouders op. ‘Gods wegen zijn ondoorgrond–’ begint hij al op zalvende toon, maar Alphonse valt hem ruw in de rede.

‘De oude Marianne zei dat indien nodig het kind in de moederschoot zou moeten worden gedraaid. Waarom doet u dat niet?’

Verontwaardigd tuit de arts zijn lippen. ‘Ik verzoek u, waarde monsieur Dumas. Het natuurlijke schaamtegevoel van uw jonge vrouw’ – hij begint te stotteren – ‘op zo’n intieme plek door een man te worden aangeraakt –’

‘Ziet u Amélie en mijn zoon dan liever sterven?’ Alphonse onderbreekt de arts opnieuw. Dan neemt hij een besluit, springt op en trekt hard aan het schelkoord.

De huisknecht komt aanrennen.

‘Simon! Haast je naar de butte en haal de oude Marianne!’

‘Wat een memorabele dag,’ mompelt Marianne terwijl ze zich in het herenhuis op de Boulevard de Clichy achter het meisje de diensttrap naar de tweede verdieping op haast.

Het huis is een van de prachtige panden aan de voet van Montmartre die in het inmiddels al tien jaar durende tijdperk van baron Haussmann, de man die het centrum van Parijs moderniseert, zijn opgetrokken. Op de crèmekleurige gevel zijn schitterende pleisterornamenten aangebracht en met uitzondering van een paar decoratieve details lijkt het als twee druppels water op het huis van de burens. Baron Haussmann vindt het uitermate belangrijk dat alle nieuwe huizen in een straat tot aan de luiken en het sierlijk gedraaide smeedijzerwerk van de balkons op elkaar lijken.

Het comfortabelste appartement ligt telkens op de tweede verdieping en bestaat, net als hier bij de vermogende kunsthandelaar Alphonse Dumas, uit twaalf kamers aan weerszijden van een lange gang. De royale, met marmer beklede badkamer ligt net als de slaap- en gastenkamers aan de achterzijde.

Via de dienstingang, die zich in een korte gang naast de ruime keuken bevindt, bereikt de vroedvrouw de rij kamers en ze vergelijkt onwillekeurig de prachtige inrichting met de miserabele hut waar ze een paar uur geleden de kleine Elise op de wereld heeft geholpen. Zelfs de kamers van het personeel net onder het dak van het nieuwe gebouw zijn comfortabeler dan de houten keten op de maquis, ook al zijn die niet beschermd tegen de seizoensgebonden temperaturen, weet Marianne. Het stinkt er echter niet zo verschrikkelijk als boven op de butte en het ongedierte beperkt zich tot een paar bedwantsen en muggen in de zomer.

Uit de keuken komt een verleidelijke geur. Mariannes maag begint te rommelen. Ze heeft een paar uur geleden ontbeten, maar met het geld dat ze vandaag hopelijk nog verdient, kan ze zich misschien een vet stuk varkensvlees veroorloven en daar vanavond ook wat van naar Jeanne brengen. Maar eerst moet ze zich concentreren op de taak die voor haar ligt. Het is hoogst ongebruikelijk dat een eenvoudige vroedvrouw van

Montmartre met een voorname zwangere dame zoals Amélie Dumas in contact komt. Een paar maanden geleden heeft ze Amélie toevallig ontmoet toen de vrouw op de Boulevard de Clichy last had van hevige mis-selijkheid. Aangezien de deftige dame dreigde flauw te vallen en het dienstmeisje dat haar vergezelde volledig van de kaart was, had Marianne haar moed bijeengeraapt, de vrouw aangesproken en haar naar huis ge-bracht. Dezelfde dag nog had ze Amélie de kruidentinctuur gebracht waarmee ze dit ongemak al jaren behandelt. Het probate middel had ook bij Amélie Dumas gewerkt.

De daaropvolgende maanden was Marianne geregeld langsgegaan in de woning van de kunsthandelaar. Amélie wilde door haar worden ver-zorgd. Ongeveer vier weken geleden had Marianne vastgesteld dat het kindje zich niet in positie draaide zoals gewoonlijk het geval is. Haar voorzichtige onderzoeken, waar de zwanger vrouw allang niet meer voor terugdeinsde, wezen uit dat het kind in stuitligging lag.

Amélie had dit aan haar man verteld en die had zich toen meteen tot die charlatan gewend die Marianne nu in het voorbijkomen met een glas cognac in de hand minachtend opneemt. Dumas had haar op advies van die arts en ondanks het heftige protest van de aanstaande moeder be-dankt voor bewezen diensten.

Op de trap heeft Marianne de luide kreten al gehoord. In de slaapkamer ziet ze in één oogopslag hoe kritiek de situatie is. De barende vrouw heeft rode vlekken op haar bezwete gezicht, haar wangen zijn ingevallen, haar vuisten gebald. Het laken waarop Amélie vanwege de hitte zonder deken op ligt is doordrenkt met bloed.

‘Hoelang is dit al bezig?’ vraagt Marianne zachtjes aan een van de dienstmeisjes die hulpeloos naast het bed staan.

‘Waarde mevrouw heeft al sinds gisterochtend weeën,’ antwoordt het meisje op dezelfde fluisterende toon.

Even zakt de moed Marianne volledig in de schoenen. Men zal het háár verwijten als de vrouw in het kraambed sterft en niet die kwakzalver die kennelijk nog niets heeft gedaan om de jonge vrouw van de kunst-handelaar te helpen. Dan vermant ze zich en recht haar rug.

‘Ik heb vers heet water nodig en goede zeep!’

Een dienstmeisje haast zich weg. Zodra ze met het gevraagde terug-komt, wast Marianne grondig haar handen en wendt ze zich tot de half bewusteloze Amélie.

‘Kent u me nog, waarde mevrouw?’

Amélie opent moeizaam haar gezwollen ogen en knikt. Er verschijnt een glimlach rond haar mond die meteen weer vertrekt van de pijn. ‘Alstublieft, alstublieft, Marianne. Help me. Ik hou het niet meer uit.’

Marianne haalt een flesje uit haar tas. Het bevat een pijnstillend mengsel van uienextract en pepermuntolie waaraan Marianne ook laudanum heeft toegevoegd. Ze doet er twee theelepels van in een glas en schenkt er wat water uit de karaf naast het bed bij.

‘Drink dit!’ Voorzichtig tilt ze het hoofd van Amélie op en zet het glas aan haar mond. De vrouw kreunt luid.

Als het middel na een paar minuten begint te werken en Amélies ogen dichtvallen, betast Marianne behoedzaam haar lichaam.

‘Nu moet je heel flink zijn, kind,’ mompelt ze voor zich uit terwijl ze haar hand met zuiver ganzenvet insmeert en voorzichtig in de onderbuik brengt. Met haar andere hand drukt ze op Amélies buik. Gelukkig lukt het haar snel de handeling uit te voeren waartoe de hooggeleerde arts niet eens een poging heeft gedaan. Met ge oefende bewegingen draait ze het kindje in de schoot van de van pijn jammerende vrouw in de juiste positie.

Daarna zijn de weeën echter te zwak om het kind eruit te persen. Zuchtend grijpt Marianne naar een ander middel en dient het Amélie toe. Haar kreten gaan door merg en been, maar een half uur later brengt ze eindelijk een meisje ter wereld.

‘Wat? Geen zoon?’ Alphonse Dumas staart de vroedvrouw verbijsterd aan.

Ze schudt het hoofd. ‘Nee, waarde uw echtgenote is bevallen van een schattig dochttertje.’

‘Maar nu is het tijd voor je om te vertrekken.’ Dokter Vernon mengt zich in het gesprek. ‘Er is nu een ervaren heelmeester nodig om de moeder van het kind de passende nazorg te geven.’

Als verdoofd volgt de kunsthandelaar het kordate bevel van de arts op. Hij vist twee muntstukken van vijf frank uit de zak van zijn vest en geeft die aan Marianne. Voordat ze hem kan bedanken, loopt hij naar het raam en keert hij haar de rug toe. De vroedvrouw maakt een lichte buiging en neemt afscheid.

‘Een meisje!’ De kunsthandelaar kan het nog steeds niet geloven. ‘Na twee miskramen van jongens, nu gewoon een meisje.’

‘Het spijt me voor u.’ Dokter Vernon veinst medeleven en begeeft zich naar de ziekenkamer.

‘Uw vrouw heeft vast een goede beschermengel anders had ze deze bevaling nooit overleefd.’ Zelfvoldaan keert de arts na enige tijd naar de salon terug. Hij ademt diep in. ‘Laat mij u echter een goede raad geven, mijn beste Dumas. U moet uw jonge vrouw een volgende zwangerschap besparen. Het is niet waarschijnlijk dat ze nog een levend kind ter wereld zal brengen en de kans is groot dat ze volgende keer in het kraambed sterft.’

Als door een adder gebeten draait Dumas zich om. ‘Maar hoe voorkom ik dat in hemelsnaam?’

Pas als de arts hem minachtend aankijkt, dringt het tot Alphonse door wat de man bedoelt.

‘Monsieur, ik ben een man in de bloei van mijn leven. Nog maar vierendertig. Amélie zelf is pas drieëntwintig! U kunt toch niet van mij verwachten dat ik tot het einde van mijn leven afzie van elke vorm van echtelijk verkeer!’

‘Nounou.’ Vernon klopt Dumas met een mengeling van geringschatting en welwillendheid op de schouder. ‘Parijs wemelt van de mooie vrouwen van alle leeftijden, alle posturen en elke haarkleur. Niet voor niets wordt het de stad van de liefde genoemd. Voor een heer zoals u, blakend van mannelijke kracht, welgesteld en uitermate beschaafd, kan het niet moeilijk zijn om genoeg vervanging te vinden.’

